

Text, který nyní držíte v ruce,

byl napsán pro paměť našim příštím generacím s cílem představit dobu, ve které právě žijeme. Do schránky byl vložen v listopadu roku 2025 a uschován v zemi u stromořadí nazvaného „Lipůvka“.

My, kteří jsme tak učinili, jsme občany Osova a Osovce, zvaného „Osůvek“, a jsme z velké části členy Kulturního a okrašlovacího spolku KOS. Naše obec patří do okresu Beroun, který je součástí Středočeského kraje, jednoho ze čtrnácti v České republice. Ta vznikla v roce 1993 rozdělením Československa na dva samostatné státy. Hlavou naší republiky je prezident Petr Pavel. Náš stát má nyní 10,88 miliónu obyvatel, přes 80 % tvoří Češi, zbytek národnostní menšiny, např. Slováci, Ukrajinci, Vietnamci, Rusové a Poláci.

Od roku 1999 je Česká republika členem Severoatlantické aliance (NATO), která zajišťuje naši bezpečnost, a od roku 2004 i Evropské unie, což je spojení dvaceti sedmi demokratických evropských států. Ty mají prospěch z toho, že jsou součástí jednotného trhu a je mezi nimi volný pohyb. V posledních letech došlo u nás a v celé Evropě k velkým změnám – mimo jiné v důsledku války na Ukrajině, napadené v roce 2022 Ruskem. Česká republika přijala stovky tisíc uprchlíků, kteří u nás našli nový domov i práci.

V současné době se v evropských zemích rodí všeobecně málo dětí, průměrný věk rodiček je kolem třiceti i více let. Rodiče poloviny dětí nežijí v manželství. Zde v obci je tento počet nesezdaných nižší, ovšem dětská populace ani tady není příliš početná. Děti ve věku do patnácti let je třicet jedna. Obec má dnes 321 trvale žijících obyvatel a 170 čísel

popisných. Vedle trvale obydlených domů tu máme i velkou řadu rekreačních objektů. Znárodněný majetek původního majitele Václava Palivce získal v restituci v 90. letech minulého století Emil Palivec s příbuznými. Většina jejich objektů již byla prodána.

K významným památkám Osova patří především mimořádně cenný kostel Narození sv. Jana Křtitele, který byl v posledních desetiletích kompletně z vnějšku opraven, včetně střechy, oken, věže a pláště. Každým rokem se tu konají krásné varhanní koncerty jako součást celostátního Českého varhanního festivalu. V majetku obce je původní škola, nyní nazývaná „Stará škola“, rovněž pěkně opravená, sloužící kulturnímu a společenskému vyžití. Starobylý osovský zámek je v soukromých rukách, má opravený plášť, novou střechu a okna, vnitřní opravy čekají již dlouhou dobu na pokračování, neboť práce nyní již několik let stojí. Kdysi nádherný park postrádá kvalitní péči a je zcela zarostlý nálety. Dále můžeme v obci najít areál bývalé fabriky, původní budovy zde jsou rovněž již zcela zrekonstruované, případně v rekonstrukci. V bývalé zdejší váze jsou obytné prostory. Na místě bývalého Jednotného zemědělského družstva jsou vystaveny nové budovy, původně zde sídlila firma Albixon (zprvu Albion), nyní jsou pronajímány různým firmám. Krásnou ukázkou citlivé opravy je bývalá vinopalna. Máme tu i pěknou hasičskou zbrojnici a udržovaný hřbitov. V Osovcích je kaplička, která čeká na důkladnou opravu. Jako veřejné koupaliště slouží hasičská nádrž v bývalé cihelně v Osovcích.

V obci je obecní úřad se sedmičlenným zastupitelstvem, v jehož čele stojí starostka Marcela Čabounová. Zastupiteli byli zvoleni jako místostarostka Markéta Vaňatová, dále ing. Jana Červená, Lenka Šmejkalová, František Sklenář, Jiří Hošťálek a Daniel Červenka.

Administrativu vyřizuje Jiřina Slánská a částečně na dohodu Irena Randáková jako účetní. Údržbu obce obstarává Marie Vacurová, kronikářkou je Marie Plecitá.

Co se týká živností a firem, přímo v obci je firma A Royal, Truhlářství Františka Sklenáře, Autoelektrika Pavla Čabouna, dále Petr Kočí se synem – pokládání podlah, Václav Procházka – zednické práce, Pal-Kr Palivec, správa lesů, prodej dřeva, Jiří Peták – údržba zahrad, Zdena Procházková – kadeřnictví, Pavel Peták – truhlářství, Luboš a Lukáš Vaňatovi – oprava a rekonstrukce bazénů. Soukromě hospodařícími zemědělci jsou Josef Kubec a rodina Míkova.

Práci lze získat v blízkém i vzdálenějším okolí – například v Sorexu Hostomice (výroba vzduchotechniky), kde jsou i firmy Energis a Mandík, Albixon (výroba bazénů) v Hořovicích, další příležitosti jsou mimo jiné v Žebráku, Berouně, Zdicích a také v Praze. Nezaměstnanost zde není a životní úroveň je vysoká, o čemž svědčí i množství aut a soukromých bazénů.

V obci jsou základní a mateřská škola, docházejí sem i děti z Lážovic, Nových Dvůrů, Vižiny, Skřiple, Podbrd, Všeradic, Nesvačil, Velkého Chlumce a Malého Chlumce. Z osovské školy odcházejí do 6. třídy převážně do Hostomic, střední vzdělání lze získat hlavně v Hořovicích, Berouně, Příbrami a případně i v Praze. Vysoké školy naši studenti absolvují hlavně v Praze, Plzni, Českých Budějovicích, a také v Brně.

Spolky:

Působí zde Sbor dobrovolných hasičů se starostou Karlem Chvojkou, členové se pravidelně zúčastňují soutěží v hasičském sportu, záslužnou činnost vyvíjí i zásahová jednotka. SDH již dlouhá léta pořádá tradiční Máje s průvodem obcí. Kulturní a okrašlovací spolek KOS Osov s předsedou Pavlem Čabounem vznikl s přáním pečovat o obec, její vzhled i společenský život. V průběhu celého roku pořádá nebo se podílí na organizaci řady akcí. Je to lednová Tříkrálová sbírka pro charitu, únorový Masopust, v březnu míváme Den osovských žen, v dubnu Čarodějnice, v červnu Osovský akord v areálu koupaliště, to je přehlídka amatérských zpěváků a hudebních uskupení. Letos počátkem července v areálu Staré školy proběhly i velké oslavy 800. výročí první písemné zmínky o naší obci. Na programu byly historické scénky s místními kostýmovanými účinkujícími, koňmi, kočáry, harmoniem, hrála hudba, setkali se zde rodáci všech věkových kategorií, ke zhlédnutí byly výstavy a videoprojekce, občerstvení, co hrdlo ráčí, bylo to velkolepé. V srpnu míváme již několik let Osovskou regatu, koná se v areálu koupaliště a jedná se o hry a soutěže na vodě s doma vyrobenými plavidly. Na září bývá plánován Osovský běh tam a zpět se startem v areálu koupaliště v Osovci, 28. září je to Posvícenské odpoledne pro děti, v říjnu se koná Pieta u pomníku padlých vojáků a Drakiáda, v listopadu je tady Slavnost světů s průvodem, lampiony a ohňostrojem, a začátkem prosince čekáme na Mikuláše u rozsvíceného stromku. V obci je aktivní Sportovní klub s předsedou Janem Hošťálkem ml., je zde fotbalové mužstvo, v létě se v areálu koupaliště koná velký turnaj v nohejbalu.

Náš současný život:

Dnešní doba je bouřlivá. Po Sametové revoluci v roce 1989 skončil jeden společenský řád a byl nastolen nový, který převratně proměnil naše životy od základu. Dříve poloprázdné obchody byly v městech nahrazeny supermarkety přeplněnými zbožím, i proto mnohde na vesnicích vymizely obchody a obchůdky, naštěstí u nás stále funguje samoobslužná prodejna Coop. Velkou část potřebných věcí si lidé objednávají i prostřednictvím internetu, velmi využívaná je také dovozová služba. Hospody a hospůdky ztratily z velké části klientelu a jsou hromadně uzavírány. Zde dříve působící Hospůdka u sv. Donáta dnes slouží jen jako místo jednotlivých akcí, Restaurace U hřiště v bývalé sokolovně je majetkem Sportovního klubu, má pronajímatele a sál byl zcela přestavěn, takže místní akce pro občany se v něm již nemohou konat a o sportovním využití sálu si můžeme jen nechat zdát. Konají se zde jen diskotéky pro celé široké okolí, pravidelné taneční zábavy a plesy jsou dávnou minulostí. Bohužel se k nám dostaly i drogy, není neobvyklé nalézt někde použitou stříkačku. Také život dětí se změnil od samého základu. Dávno pryč jsou doby, kdy jsme hned po škole hodili tašku do kouta a běželi ven, kde jsme na loukách a všech jiných možných příhodných místech provozovali nejrůznější sporty a hry až do samého smrákání, aniž bychom potřebovali asistenci dospělých. Dnešní děti žijí hlavně počítačovými hrami a bez přítomnosti chytrých telefonů se neobejdou, zhusta jsou na nich zcela závislé. Zábavu mají zprostředkovanou, nabídka nejrůznějších kroužků je nepřeborná, ale jen tak venku je neuvidíte, to jsou opravdové výjimky. Zásadním způsobem se změnila i atmosféra ve školách. Učitelé již dávno nejsou svými žáky ani jejich rodiči

respektováni, naopak, děti dnes mají neomezené pravomoci a práva. Je obvyklé, že po absolvování devítileté školní docházky odcházejí na střední školy, učňovské vzdělání bývá leckde na okraji zájmu, takže nalézt nyní šikovného řemeslníka je takový malý zázrak. Výchova v některých rodinách je tzv. respektující, což znamená, že děti nejsou v ničem omezovány a je jen na nich, jak se chovají a co provozují. Na vesnicích tento způsob není ještě tolik obvyklý, ale rychle sem proniká. Děti nemusejí pomáhat, doba, kdy my jako malí jsme měli řadu povinností, je již dávnou minulostí. Ony se zase již od raného dětství učí cizí jazyky, převážně je to angličtina, se kterou se domluví po celém světě, ti dospělejší mají možnost např. pomocí programu Erasmus vycestovat do nejrůznějších cizích zemí, kde studují. Mnoho z nich tam zůstává na delší dobu nebo natrvalo, v Americe, Austrálii, Anglii, je to zcela běžné. V dospělosti již nechtějí většinou bydlet ve vícegeneračních domech, berou si hypotéky na vlastní samostatné bydlení, které pak splácejí desítky let. Maminky mohou zůstat doma s dětmi čtyři roky, při jejich narození získávají od státu příspěvek 350 tisíc korun, vyplácený v dávkách po dobu strávenou v domácnosti. Jsme krajem s vysokou životní úrovní, práce je pro každého, kdo chce a může pracovat, i když někdy je namáhavá a hůře placená. Kulturní vyžití je zde velké, blízkost Berouna, Příbrami a Prahy je zárukou nabídky nejrůznější zábavy. Čas od času tu proběhnou zájezdy do divadel nebo různé výlety. Nouzí tu nikdo netrpí, odpovídá tomu i vzhled domů a jejich okolí. Jen minimum občanů nemá auto, v rodinách jich bývá i několik.

Co se týká náboženského života, je zde zcela minimální. Mše se konají jednou týdně v neděli, stálý kněz zde již nepřebývá, dojíždí sem

ze Řevnic. Tu a tam se v kostele konají svatby, křtiny, či pohřby. Ojedinele se ukládá do hrobu, téměř stoprocentně převažují pohřby žehem s rozloučením v obřadní síni nejčastěji v Hořovicích. Bohužel přibližně padesát procent zesnulých je zpopelněno bez jakéhokoliv obřadu.

Pokud lze toto povídání stručně shrnout, pravdou je, že si žijeme ve velkém blahobytu, samozřejmě s různými úskalími, která naši předchůdci neznali. Naše obec pro nás znamená krásný domov plný zeleně a klidu, půvabné, ale stárnoucí aleje jsou obnovovány a vysazovány nové, jako u nás například „Lipůvka“. Až budete otvírat toto povídání, bude už to určitě nádherná vzrostlá alej a bude Vám připomínat předky, kteří ji kdysi dávno sázeli.

V Osově, dne 2. listopadu 2025

Napsala Marie Plecitá, osovská kronikářka

Krásné, i když deštivé, nedělní odpoledne.

Dovolte mi, abych vás dnes co nejsrdečněji přivítala u této slavnostní a – věřím – i památné události. Scházíme se tu, abychom společně uložili pamětní kámen a schránku k naší Lipůvce, která není jen ozdobou krajiny, ale především krásným symbolem sounáležitosti, spolupráce a úcty k přírodě i historii.

Lipůvka totiž není dílem jedné instituce, ani jedné osoby, ani nebyla financována z žádné dotace, ale je výsledkem společné práce nás

občanů Osova a Osovice – lidí, kteří se neváhali finančně podílet, přiložit ruku k dílu a společnými silami vytvořit tuto nádherou lipovou alej – **pro nás, pro naše děti i pro ty, kteří přijdou po nás.**

A právě pro tyto budoucí generace dnes ukládáme i **schránku s artefakty dnešní doby**. Je to taková naše malá zpráva do budoucnosti – poselství o tom, kdo jsme, co je pro nás důležité a co bychom rádi po sobě zanechali.

Děkuji vám všem, kdo jste se na vzniku aleje podíleli. Děkuji za vaši energii, nápady, pomoc i nadšení a doufám, že tato spolupráce bude příkladem a vzorem pro budoucí generace a že i díky tomu bude naše obec stále místem, kde stojí za to žít.

Děkuji vám.

Marcela Čabounová, starostka obce Osov

Vážení přátelé,

vážení sousedé a vážení SPOLUSTROMOVNÍCI.

Dovolil jsem si použít toto oslovení, protože právě stromy této jednořadé aleje, přesněji stromořadí je to co nás sem dnes přivedlo. Dnes, stejně jako před rokem, kdy byla tato alej Lipůvka vysazena.

Jelikož zde dnes mluvím za náš kulturní a okrašlovací spolek KOS, rád bych připomněl co nás vedlo k výsadbě této aleje právě formou

která byla zvolena a jak tento záměr koresponduje s naším cílem i v ostatních činnostech.

Činnost našeho spolku, jak jistě víte, má za cíl pořádání kulturních akcí a péči o vzhled a zachování historické ho odkazu naší obce. Všechny akce, které pořádáme, mají jako hlavní cíl setkávání spoluobčanů nejrozličnějšího věku a společenského postavení. Klasický příklad jsme mohli prožít včera při Slavnosti světél, kde byla různorodá směsice občanů obce naší i přespolních. A právě tato setkávání, která jsou na každé naší akci trochu jiného složení spolu s akcemi našich Dobrovolných hasičů a sportovců vytváří pospolitou společnost lidí kteří se znají a nejsou to jen nejbližší sousedé či známí.

A právě výsadba Lipůvky byla vyvrcholením těchto setkání a to v podobě výsadby stromů lidmi kteří si je zakoupili a vlastními silami zasadili. Dnes, po roce od vysazení a s vidinou, že lipky obstáli v letních teplých dnech, již můžeme říci že se dílo podařilo, lipky žijí a náš odkaz zde zůstane na mnoho dalších let. Doufám, že našim následovníkům bude alej připomínat, že o naší obec se máme starat rukou společnou, že za nás nikdo nic neudělá a že je naší povinností se starat o odkaz i budoucnost naší obce, země a koneckonců planety, na které žijeme.

Pod tento pamětní kámen jsou uloženy artefakty a dokumenty z naší současnosti, necht' tedy za mnoho let vypoví našim potomkům o našem počínání v obcích Osov a Osovec. Necht' i oni najdou v sobě vůli pokračovat v odkazu stmelování lidí a lásky k obci.

Pavel Čaboun, předseda KOS Osov